

POKROK ZÁPADU

Semi-Weekly Edition.
Published by Pokrok Západu Ptg. Co.
1211 So. 13th St. - Tel. 1008.

Subscription, by mail, \$2.50 per year.

Vychází každé úterý a pátek.

Vydává - - Tiskařské Družstvo

Tiskárna: 1211 jižní 13tá ulice.
Telefon 1008.

Řídící redaktor: - - J. Rosický

Předplatné:

V místě s dodávkou do domu, bez přílohy.	\$3.00
8 přílohou.	\$3.80
Poštou pro Spojené Státy a Kanadu, bez Knihovny Americké.	\$2.50
8 Knihozbovou Americkou.	\$3.50
Do Čech bez přílohy.	\$3.00
8 přílohou.	\$4.50

Každý předplatitel oprávněn je k preml.

Ohlásky.

Drobné a různé ohlášky uveřejňujeme pouze tehdy, když peníze k objednavce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 75 centů za třikrát. Za různé ohlášky, blahopřání, úmrtí a jiné, čítáme \$1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechtě každý proto přiloží objednavce tolik peněz, jak velkou ohlášku máti si přejí. Ceny ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání.

Zásilký peněz

Jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb expressu "Money Order" a tyž nám se zašle. Též v registrovaném dopise, aneb poukázkou bankovní jest záslilka jista. Kdo chce platit "checkem" na bank, nechtě zašle o 25 centů více, proto že tolik musíme platit banku za kolekci, aneb at' koupí směnkou (draft) na Omahu, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přijímáme též 1 a 2-centové kolky. Všechny záslilky nechtě jsou záslilny pod jednoúchou adresu pouze takto:

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 29. červ'ce 1898.

PŘÍŠTÍ ŠPANĚLSKÝ KABINET BY MĚL míti na místě ministra námořnictva, ministra podmořnictva.

Spojené Státy budou pohotově k uzavření míru tak brzy, jak Španělsko bude pohotově přistoupiti na jejich podmínky.

KONEČNĚ TEDY PŘICHÁZÍ ŠPANĚLSKO k rozumu a poznává, že už "toho" má dost. Kdyby bylo mělo rozum, mohlo to uznati již dávno dřívě a ušetřiti si velké ztráty a vojsku štrapáci.

ŽÁDNÝ DOBRÝ AMERICKÝ VLASTENEC nemůže souhlasiti s imperialismem, se šířením moci americké mimo tuto pevninu. To podmiňuje rozšíření moci válečné, zrušit militarismu a ten nesnáší se se svobodou a tradicemi této země.

JEDEN DOPISOVATEL OD ARMÁDY NAŠÍ v Kubě stěžuje, jak prý jsou Američané zklamáni, že nemohou v Santiagu dostati žádný dobrý tabák. Jo, holečku, chtějí-li dobrý havanský aneb kubánský tabák, nesmí jej hledati na Kubě, ten naleznou spíše v Connecticut!

JAK ZRÁDNÝMI JSOU ŠPANĚLOVÉ, osvědčili opět při nedávném vzdání se. V Caimanera, ve vnitřním přístavu Guantanamském, byla španělská dělová loď, kteráž dle podmínek vzdání se generála Torala vydána býti měla Spojeným Státům. Však Španělové ji potopili.

CHILSKÁ VÁLEČNÁ LOĎ O'HIGGINS, o kteréž se před měsícem tvrdilo, že prodána byla přece Španělsku, právě prý přistála v chilském přístavu. Škoda, že nebylo pravda, že ji španělská vláda koupila. Je prý to loď výborná, nejnovějším zařízením opatřená a mohla se dojístati státi kořistí Spojených Států.

ŠPANĚLSKO CHCE TĚD MÍR A JEST prý ochotno postoupiti Kubu a dáti Porto Rico nádvakem. Tak vida, jak jest prozíravý! Kdyby bylo přistoupilo před třemi měsíci na požadavky naše a dalo Kubě svobodu, mohlo si zachovat Porto Rico a všechny ty lodě, jež jsou nyní na dně mořském.

PŘÍŠTÍ TÝDEN BUDE SE ODBÝVATI v Lincolnu popokratický cirkus státní. Popokraté budou míti tři konvence, totiž populistickou, demokratickou a stříbrařsko-republikánskou, za účelem navržení jedné tikety na třech platformách. Barnumův cirkus také míval tři ringy, v nichž se odbývalo jedno představení.

JAK KRÁSNÝM JEST STŘÍBRAŘSTVÍ, jeví se nyní v Santiagu. Tam obchodníci nechťi přijímatí americké stříbrné dolary, ač ochotně přijímají měnu papírovou, věduce, že tato založena jest na zlatě. Škoda, že náš Bryan nepojede do Santiago, aby tam zatemnělé obchodníky přivedl na pravou cestu a obrátil je ku stříbrařství.

OPĚT JEDNĚ ZTRĚŠTENÉ AMERICANCE dostalo se náležitého pokynu. Slečna Jessie Schley z Milwaukee, neteř Commodora Schley, nalézala se v Paříži a vzala si do hlavy, že půjde vyjednávatí o mír s královnou španělskou. Také skutečně jela do Madridu, avšak tam si jí nejen nikdo nevšímnu, nýbrž nebyla vůbec nikde k slyšení připuštěna.

NEMŮZEME VĚRU ZAZLÍVATI KUBSKÝM povstalcům, že se domáhali vlády v provincii Santiagské, jakmile tato dobytá byla, tak aby mohli obyvatelstvo plenit a loupit. V tom ohledu jsou sotva lepšími anexionistů, kteří horlili pro anektování hawaiských ostrovů, tak jako Filipín, Kuby a Porto Rico, neboť ti také jiných a lepších úmyslů než kubští povstalci nemají.

NÁRODNÍ PŮJČKA, v polovici minulého měsíce vypsaná, vyhláší se za skutečně národní, že prý lid v ní bral účastenství a kupoval úpisy o překot. Tak zlé to zrovna není. Méně než 300,000 osob přihlásilo se o úpisy a vůči tomu, že spořitelny jediné, nepočítaje jiné banky, mají skoro 4,000,000 vkladatelů, jest ovšem počet těch, jenž upsali úpisy, malicherným. Kdyby zavedeny byly poštovní spořitelny, teprve bychom viděli, jakou důvěru Strýček Sam požívá a občanstvo dojísta by bylo ochotno půjčovati mu na menší úroky, nežli půjčuje bankám.

V MINULÝCH DNECH PODÁNY A UVEŘEJNĚNY byly úřadní zprávy všech velitelů a kapitánů lodí, jež účastnili se námořní bitvy dne 3. července před Santiagem. Nedočítáme se v nich nic nového, jsou pouze potvrzením toho, co my již čtenářům našim předložili. Vysvětlují však jednu věc a to jest nehoda v tvrzení, z které lodě nejdříve spatřeno bylo loďstvo z přístavu vyjíždějící. Velitel Schley to vysvětluje v málo slovech a sice praví, že spatřeny byly soudobně na několika lodích. To potvrzuje i velitel lodě Iowa, kterýž podává zprávu, že uviděl španělské loďstvo vyjížděti a nařídil vystřeliti na poplach, však soudobně že spatřil již znamení z lodě Brooklynu, že loďstvo španělské je pozorováno.

V DNEŠNÍ ÚVAZE OBÍRÁ SE 'ARGUS' vyšší politikou, jež může vyplývouti ze situace, v kteréž octneme se následkem války. Každému bedlivému pozorovateli musí býti patrným, že vývody jeho nejsou bezpodstatné. A přece nemůžeme se spřáteliti s myšlenkou, že by Spojené Státy daly se směrem takovým a zapomenuly na zlatá slova, kteráž před sto lety přinesl na rozloučenou rozšafný Washington co svou politickou závěť. V nynějším rozruchu válečném mohou se ovšem pronášeti různé náhledy a smýšlení, kteréž však musí ustoupiti náhledům střízlivějším, když opojení, povstale za ruchu válečného pomine. Shodujem se úplně s náhledy Argusa, že ten směr našich imperialistů není směrem, kterýž by dobrý vlastenec americký schvalovati měl, ale neobáváme se, že dojde k nastoupení ve směru tom. Ozývají se již na všech stranách hlasy výstražné proti směru takovému. Senator Hoar, senator Edmunds, senator Morrill, T. S. Reed, sudí Brewer a mnozí čelní myslitelé postřehují s Argusem nebezpečí směru takového a varují před ním a doufáme, že varovného hlásu jejich bude šetřeno.

Vyjednávání o mír.

Co se každou chvíli očekávalo a co ovšem bylo neodvratným, totiž započeti vyjednávání a skončení nynější války španělsko-americké, dostavilo se konečně tímto týdnem. Vláda španělská uznala, že marno jest veškeré další protahování války, že nesvítá naděje na žádné straně ku docílení sebe menšího vítězství zbraní španělských nad zbraněmi americkými, tak aby pak aspoň "se ctí," jak se to mezi válčícími stranami pojímá, mohlo nabídnouti ruku k smíru, nýbrž že jen další porážky a pokřtení nevyhnutelně následovati musí, jestli v nerovném zápasu pokračováno bude a hrdá druhá Hispanie prosí proto o milost. Jest to ovšem trpké pro ní pokoření, neboť zápasem tímto pozbyla i poslední zbytky dřívější své slávy a velikosti.

Proč jedna neb více jiných evropských mocností nezakročily v zájmu Španělska co prostředníci, proč Španělsko samo o ukončení beznadějného pro ně zápasu prosí, to až posud není odhaleno. Víme pouze jen ten holý fakt, že Španělsko prostřednictvím vyslance francouzského a se svolením vlády Francie požádalo presidenta McKinleyho, zda-li byl

káváme ovšem, že vyjednávání o mír skončí v dnech nejbližších. Nepochybně bude trvati několik dnů, nežli usneseno bude o podmínkách hlavních a je velice pravděpodobným, že pak vlastní jednání o mír vyžádá ne dny, nýbrž týdny a mezi tím bude míti president dosti času a příležitosti, aby mohl zjistiti smýšlení většiny národa.

Ukončení války uvítají dojísta s potěšením všechny vrstvy lidu, i ti, kteří nejvíce pro ni horlili, neboť se přesvědčili, že válka není žádným žertem, nýbrž krutou skutečností, kteráž přináší pouze jen bol, zármutek a ztrátu.

Od řeči k činům!

Jak slovo okřídlené zaznělo po celém západě: "Český den na výstavě bude." Dlouho se o tom jednalo a mluvilo, dlouho se uvažovalo a odkládalo, konečně však došlo k činu. Vzpružili a vzhopili se zástupcové místních spolků a odložíce další úvahy, rozhodli, že Český den bude. Tím dojísta přišli vstříc přání nesmírného počtu krajanů na západě, čehož důkazem jest to, že již z několika menších osad došly zvěsti, že se vyjednává o celé káry pro české účastníky, ba i z dalného Texasu

FARRAGUT
prvým náčelníkem loďstva torpédových, kterýž vládou naší postaven a před nedávnem z loděnice v San Franciscu na vodu spuštěn byl, podobá se v modelu svém úplně podobné loď anglické Desperate, jest však o něco větší. Křesť vykonán byl alechnou Becky Asheovou ze San Francisco, jejížto tetička byla manželkou admirála Farraguta, po němž loď tato pojmenována byla.

by pohotově přistoupiti k vyjednávání o mír. Jaká bude odpověď, to ovšem nelze podrobně určit, však tolik jest jisto, že projevena bude ochota, ale položeny budou jisté hlavní podmínky prezidentem McKinleym, za kterýchž bude ochoten přistoupiti k jednání, jež by vedlo k uzavření míru. Mezi těmi podmínkami bude dojísta hlavní ta, že má se vzdáti Španělsko veškerých nároků na ostrov Kubu, jemuž poskytnuta bude úplná samospráva, po případě snad v počátku s pomocí aneb za dozoru Spojených Států. Též zdá se nepochybným, že činiti budou Sp. Státy nárok na odstoupení Porto Rica, neb již po kolik týdnů ujišťuje se z Washingtonu, že výprava na Porto Rico pouze jen ten cíl míti má, abychom se ho zmocnili a je též sobě přivlastnili. Co se týče ostatních možných podmínek, o těch nemá nikdo ani tušení. President McKinley odbývá pilné porady s vynikajícími muži v národě, aby seznal možnosti, smýšlení lidu a dle něho pak podmínky míru sestaviti dal.

Nadějeme se, že převládne při jednání tomto rozvaha a zdravý smysl a že nebude dáno místa náhledům těch, kteří usilují o šíření území našeho v Tichém oceánu, jež by musilo nevyhnutelně vésti v budoucnosti k zápletkám a působiti nám jen nesnáze. Neče-

se sděluje, že krajané tamější v počtu ne menším než 50, zavítají ku této slavnosti zbratření Čechů všeho západu. Není to nějaká místní oslava, pořádaná místními spolky, pro místní rodáky. Je to společné, důstojné, hromadné vystoupení všech Čechů západních, z něhož poznati se má, že Čechevé jsou, tu v počtu velikém a proto důležitým činitelem v životě pospolitém. Proto jest potěšitelným, že český venkov postřehl účel a důležitost českého dne a chystá se mu zadosť učiniti.

V historii našeho českého obrození v tomto století není záslužnějšího předkoptnictva nad naše české Sokolstvo! To první, pravé a jediné české vojsko, národní myšlenky a svalstva z ocele! Jako vždy ve první řadě pod bílé červéným praporem tak i nyní, kde jedná se nám o důkaz naší národní jsočnosti o ukázání nás samých cizonárodním spoluobčanstvu, aby vidělo a poznalo čím jsou Bohemians a čím světoběžná lůza, která hanbou kálí jméno našeho slavného národa, Sokol to byl a je, který první přikročil k činu a dnes má již krásný model svého názorného vozu pro "český den" na výstavě zamississippiaké hotový. Podle navržené myšlenky modeloval technik p. Novotný vůz Sokolstva následovně: De-

korační pozadí bohaté architektury má trojí tubernakulum, ze kterýchž ve prostředním a největším na trůně sedí se sv. -václavskou korunou na hlavě, v ruce držíc historický meč, Čechie, jsouc levou rukou opřena o heraldické znaky zemí českých; kolem Čechie stojí Sokolstvo vzdávajíc jí hold. V tubernaklech po obou stranách Čechie umístěna budou poprsí na pravé straně Tyrše a na levé Fuegnera. Na stranách jest po třech dekoračních sloupcích, nichž ony dva v blízkosti Čechie jsou ozdobeny palmami a tropickou květenou vůbec, druhé dva mají po sokolu s rozpjatými perutěmi a třetí pár po americké orlici. Ve předu vozu jest četná skupina cvičičů Sokolů. Vůz kolem kola ohrazen jest zábradlím z nek a sokolského náčiní. Kola zakryta jsou draperiemi v českých, slovanských a amerických barvách a tyto spíná ve předu trojice štítů Čech, Moravy a Slezska! Vůz bude v rozměrech 12x24 stopách a tažen třemi páry koní. Již dnes můžeme s chloubou říci, že žádný vůz z velebeného chigagského průvodu českého v roce '93 se projektovanému vozu Sokolstva v Omaze rovnati nemůže.

Mimo Sokolstva pracují již pilně na uspořádání alegorických vozů, Z. Č. B. Jednota, Jedn Českých Dam a jiné spolky!

Kdy a jak to skončí?

(Argus)

Chicago, 24. července '98.

Dle pozorovatelů anglických se ustavičně rychleji blíží doba, kde veškeré národové anglo-saští spojí se a co neodolatelná síla uchvátí pro sebe panství nad zbytkami člověčenstva, by pak tyli z mozolův ne-Anglosaští jakožto nejpokročilejší rváči a obchodníci. A když se pováží všechny zjevy na politickém obzoru, nemůže se říci, že by se to nepodobalo pravdě, aspoň nelze říci, že by to náleželo v říše nemožnosti. Pokud se to se strany diplomatův hledí ignorovati a nebo popřati, děje se to jen na oko, by to "oblafo" druhé. Anglicko se chvěje před rostoucí silou Ruska, kteréž se přirozeně vyvíjí v obra, a tudíž není divu, že vymýšlí za každou cenu kombinace, aby se uschopnila té síle moci čeliti a převahou svého umění válečného imponovati. Jelikož Rusko, majíc patrně pro svoje obrovské rozměry přímouň jen málo dostatečného loďstva, započalo stavěti chvatně nových — nemýlí-li se — šest válečných lodí prvního řádu, kromě lodí jiných k tomu náležejících, zvyšuje Anglicko rychle svoje vydání pro letošní rok o 35 milionů dollarů, aby postavilo za ně na vodu právě tolik lodí síly ještě větší, an prý musí býti na moři sama vždy tak silnou, jako dvě kterékoli jiné mocnosti dohromady, tedy asi jako Rusko a Francie ve sloučení.

Nebude to však pohůtkou stejné důvodnou pro Francii, aby též vynaložila tolik na nová loďstva — a nedožene tím Anglii znovu, aby to opakovala? Kam pak to ale povede a jak pak to asi skončí? Vždyť to věčné přehánění se, nahromazování válečných pomůcek na moři i zemi musí konečně přede někde narazit na jakousi mez, tak jako ji našla stavba věže babylonské, ale kdy a kde to bude?

Anglicko zcela dobře poznává, že se blíží doba, aby se buďto snů svých o světovládě vzdalo — a nebo, aby právě tak zmařilo všechny válečné prostředky svých soupeřů námořních, v čas, kdy jak se sama na moři mocnější, jako to učinily právě naše Spojené Státy vůči Španělsku. Zamezovati pak mocím těm stavbu nových loďstev, když by jim byla jejich nynější ztroskotána, by ovšem bylo snazším, než maření hotových. Také